

Vybraná témata mediálního práva

Přednáška č. 2 Limity svobody projevu; ochrana osobnosti 11. října 2019

Obecní svobody projevu

Obecní svobody projevu jsou základem demokratické společnosti. Zahrnují právo na svobodu projevu, svobodu shromažďování a šíření informací, svobodu sdělovacích prostředků a právo na přístup k informacím.

Komerční projevy a nezávislost

Komerční projevy jsou součástí mediálního prostředí. Je důležité zajistit jejich nezávislost a objektivitu, aby nebyly ovlivněny komerčními zájmy.

Bezpečnost státu

Bezpečnost státu je klíčovým prvkem ochrany veřejného pořádku. Ochrana svobody projevu musí být v souladu s potřebami bezpečnosti státu.

Ochrana osobnosti

Ochrana osobnosti je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

Ochrana svobody projevu

Ochrana svobody projevu je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na svobodu projevu, svobodu shromažďování a šíření informací, svobodu sdělovacích prostředků a právo na přístup k informacím.

Ochrana svobody projevu - ÚSP

Ochrana svobody projevu - ÚSP je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na svobodu projevu, svobodu shromažďování a šíření informací, svobodu sdělovacích prostředků a právo na přístup k informacím.

Nová média a občanská společnost

Nová média a občanská společnost jsou klíčovými prvky moderní společnosti. Jejich rozvoj je nezbytný pro posílení demokratických hodnot.

Manipulace a kapitalizace výkonu

Manipulace a kapitalizace výkonu jsou klíčovými prvky moderní společnosti. Jejich rozvoj je nezbytný pro posílení demokratických hodnot.

Právní úprava omezení svobody projevu

Právní úprava omezení svobody projevu je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na svobodu projevu, svobodu shromažďování a šíření informací, svobodu sdělovacích prostředků a právo na přístup k informacím.

OCHRANA OSOBNOSTI

Ochrana osobnosti je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

Z.č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Z.č. 89/2012 Sb., občanský zákoník je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

STŘET

STŘET je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

OCHRANA OSOBNOSTI

Ochrana osobnosti je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

OCHRANA OSOBNOSTI

Ochrana osobnosti je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

Informace o Fofek zpr. - 11. 10. 2019

Informace o Fofek zpr. - 11. 10. 2019 je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

Wikipedie, m. HL. ČS. zpr. a tisková agentura

Wikipedie, m. HL. ČS. zpr. a tisková agentura je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

Kritika

Kritika je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

Kritika zpr. m. HL. ČS. zpr. a tisková agentura

Kritika zpr. m. HL. ČS. zpr. a tisková agentura je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

Kritika zpr. m. HL. ČS. zpr. a tisková agentura

Kritika zpr. m. HL. ČS. zpr. a tisková agentura je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

Ochrana osobnosti

Ochrana osobnosti je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

Informace o Fofek zpr. - 11. 10. 2019

Informace o Fofek zpr. - 11. 10. 2019 je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

ESLP

ESLP je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

Právní úprava omezení svobody projevu

Právní úprava omezení svobody projevu je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na svobodu projevu, svobodu shromažďování a šíření informací, svobodu sdělovacích prostředků a právo na přístup k informacím.

Forma přípustné kritiky

Forma přípustné kritiky je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

Právní úprava omezení svobody projevu

Právní úprava omezení svobody projevu je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na svobodu projevu, svobodu shromažďování a šíření informací, svobodu sdělovacích prostředků a právo na přístup k informacím.

Právní úprava omezení svobody projevu

Právní úprava omezení svobody projevu je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na svobodu projevu, svobodu shromažďování a šíření informací, svobodu sdělovacích prostředků a právo na přístup k informacím.

Právní úprava omezení svobody projevu

Právní úprava omezení svobody projevu je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na svobodu projevu, svobodu shromažďování a šíření informací, svobodu sdělovacích prostředků a právo na přístup k informacím.

STANICE

STANICE je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na soukromí, právo na vlastní imago a právo na ochranu před nepravdivými informacemi.

Právní úprava omezení svobody projevu

Právní úprava omezení svobody projevu je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na svobodu projevu, svobodu shromažďování a šíření informací, svobodu sdělovacích prostředků a právo na přístup k informacím.

Právní úprava omezení svobody projevu

Právní úprava omezení svobody projevu je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na svobodu projevu, svobodu shromažďování a šíření informací, svobodu sdělovacích prostředků a právo na přístup k informacím.

Právní úprava omezení svobody projevu

Právní úprava omezení svobody projevu je klíčovou součástí mediálního práva. Zahrnuje právo na svobodu projevu, svobodu shromažďování a šíření informací, svobodu sdělovacích prostředků a právo na přístup k informacím.

Vybraná témata mediálního práva

Přednáška č. 2

Limity svobody projevu; ochrana osobnosti

11. října 2019

Omezení svobody projevu

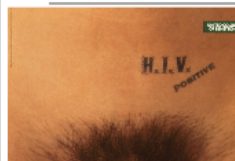
- Stanovení jednotlivých kategorií projevu (negativní regulace obsahu):
 - ochrana morálky
 - ochrana státu (veřejný pořádek)
 - ochrana státních orgánů (včetně ochrany soudního řízení)
 - regulace voleb
 - atd.
- Předběžná omezení (cenzura)
- Vedlejší omezení

Komerční projevy a mravnost

rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14.5.2008, č.j. 6 AS 43/2007 - 90

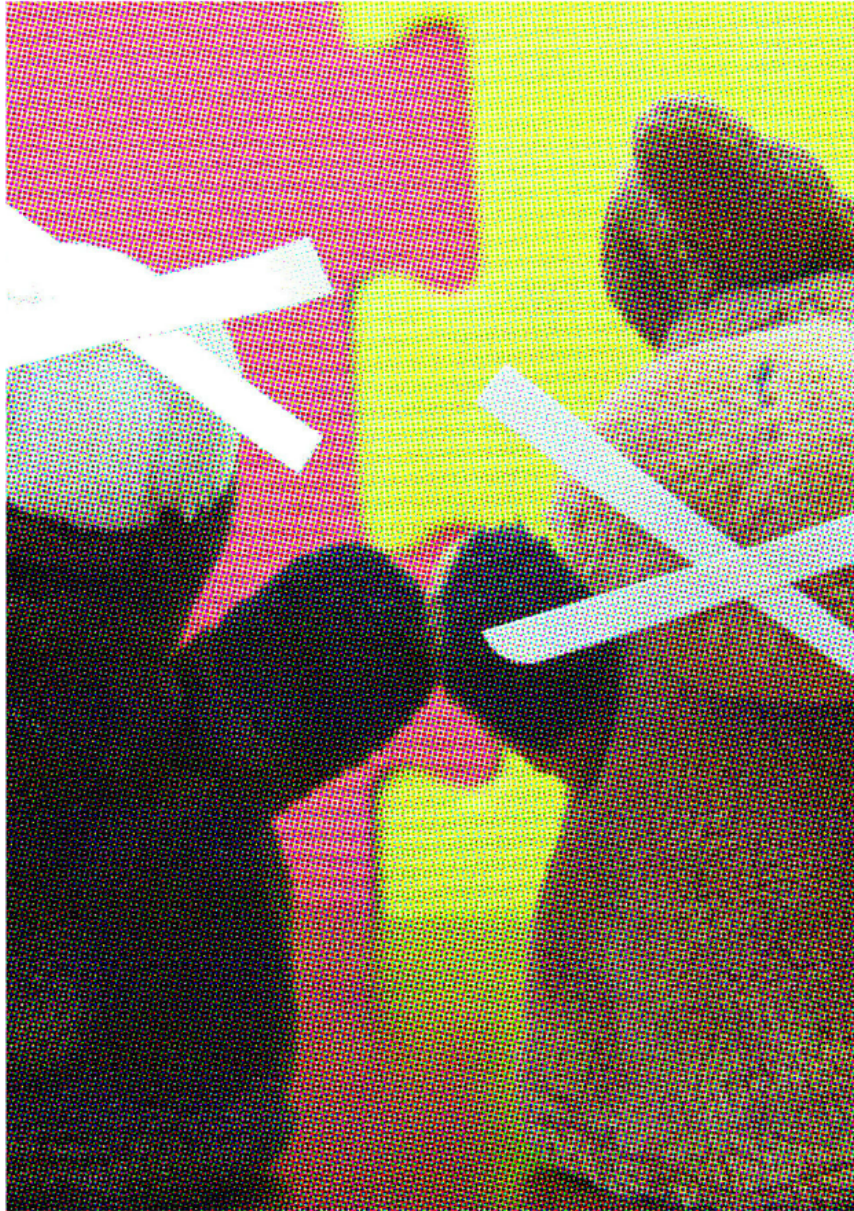
Mravnost Nejvyšší správní soud chápe jako obecně uznávané minimum společenských hodnot, nikoliv jako vlastní maximy těch, kdo soulad s žadoucím mravním vývojem dítěte posuzují (zde soud nahlíží mravnost jako kategorii morální a odhlíží od skutečnosti, že je též nesporné kategorií filosofickou a sociologickou). Vždy půjde o reflexi určitého místního společenského řádu, jenž podléhá z hlediska času určité proměnlivosti. Konkrétní obsah a význam tomuto pojmu přifazuje správní orgán a posléze soud. Obsahově naplnění pojmu mravnosti tedy nenáleží znalci v jakémkoli oboru lidské činnosti.

Bezpečnost státu

- rozsudek ze dne 23. 4. 1992 č. stížnosti 11798/85 ve věci Castells proti Španělsku (1992):
 - Svoboda projevu je nezbytná podmínka pro formulování politických názorů.
 - Tvrdá kritika vládní politiky, dokonce i v případě, že dosahuje hranice urážlivosti, vyjádřená politicky činnou osobou, která v dané souvislosti vystupuje jako reprezentant svých voličů a jejich zájmů, si zaslouží zvlášť vysoký stupeň ochrany.
 - Než věznění svých oponentů má vláda používat jako obranu veřejnou debatu.
- rozsudek ze dne 25. 6. 1992 č. stížnosti 13778/88 ve věci Thorgerir Thorgeirson proti Islandu; rozsudek ze dne 21. 1. 1999 č. stížnosti 25716/94 ve věci Janowski proti Polsku:
- Nejde o míru expresivity (vulgarity) pronesených výrazů (výroků), ale je nutné odlišit kritiku ex post a urážení veřejných činitelů při výkonu jejich pravomocí na druhé straně.

Ochrana soudního jednání - ESLP

Omezení svobody projevu

- **Stanovení jednotlivých kategorií projevu** (negativní regulace obsahu):
 - ochrana morálky
 - ochrana státu (veřejný pořádek)
 - ochrana státních orgánů (včetně ochrany soudního řízení)
 - regulace voleb
 - atd.
- **Předběžná omezení** (cenzura)
- **Vedlejší omezení**

Komerční projevy a mravnost

rozsudek Nejvyššího správního soudu
ze dne 14.5.2008, čj. 6 As 43/2007 - 90

Mravnost Nejvyšší správní soud chápe jako obecně uznávané minimum společenských hodnot, nikoliv jako vlastní maximy těch, kdo soulad s žádoucím mravním vývojem dítěte posuzují (zde soud nahlíží mravnost jako kategorii morální a odhlíží od skutečnosti, že je též nesporně kategorií filosofickou a sociologickou). Vždy půjde o reflexi určitého místního společenského řádu, jenž podléhá z hlediska času určité proměnlivosti. Konkrétní obsah a význam tomuto pojmu přiřazuje správní orgán a posléze soud. Obsahové naplnění pojmu mravnosti tedy nenáleží znalci v jakémkoli oboru lidské činnosti.

Bezpečnost státu

- rozsudek ze dne 23. 4. 1992 č. stížnosti 11798/85 ve věci Castells proti Španělsku (1992):
 - Svoboda projevu je nezbytná podmínka pro formulování politických názorů.
 - Tvrdá kritika vládní politiky, dokonce i v případě, že dosahuje hranice urážlivosti, vyjádřená politicky činnou osobou, která v dané souvislosti vystupuje jako reprezentant svých voličů a jejich zájmů, si zaslouží zvláště vysoký stupeň ochrany.
- Než věznění svých oponentů má vláda používat jako obranu veřejnou debatu.

- rozsudek ze dne 25. 6. 1992 č. stížnosti 13778/88 ve věci Thorgeir Thorgeirson proti Islandu; rozsudek ze dne 21. 1. 1999 č. stížnosti 25716/94 ve věci Janowski proti Polsku:
 - Nejde o míru expresivity (vulgarity) pronesených výrazů (výroků), ale je nutné odlišit kritiku ex post a urážení veřejných činitelů při výkonu jejich pravomoci na druhé straně.

Ochrana soudního jednání - ESLP

Ochrana soudní moci

Velká Británie: Contempt of Court Act 1981:

Nechráněné jsou výroky, které:

- předvídají výsledek soudu
- mohou vytvořit předsudek poroty vůči straně
- kritizují některou ze stran civilního řízení
- předvídají skutečný stav práv a povinností stran v takovém řízení.

a které mohou vyvolat velmi velké nebezpečí.

R. v. Gray [1900] 2 Q.B. 36.: Kritika osoby soudce

Toledo Newspaper Co. v. United States, 247 U.S. 402 (1918)

nález sp. zn. IV. ÚS 23/05 ze dne 17. 7. 2007 (N 111/46 SbNU 41) (reportáž České televize o soudnictví):

srov.: Přítomní členové komise zhlédli dvě sporné reportáže pořadu Nadoraz auterek A. Makovičkové (Okolo Prahy cestička) a Š.Webrové (Soudkyně). Další podrobnosti připraví po rozhovorech s autory, J. Šternem a na základě podkladů z ČT Ivan Červenka. Přítomní nicméně konstatují, že obě reportáže jsou neprofesionální, jednostranné a neodpovídají úrovni a kvalitě, požadované od veřejnoprávní televize. Textová složka neodpovídá obrazovému doprovodu, v reportáži A. Makovičkové navíc nejde o konstatování faktů, ale o subjektivní komentář. Některé otázky byly vkomponovány dodatečně a na ně nastříženy odpovědi. Komise se bude materiálem zabývat na dalším zasedání.

Ochrana soudního jednání - ESLP

Především **nelze** mít za to, že záležitosti projednávané soudy **nemohou být předmětem dřívějších či současně probíhajících debat jinde**, ať již v odborných časopisech, celostátním tisku či na veřejnosti jako takové. Poslání médií rozšiřovat takové informace a myšlenky odpovídá právo veřejnosti je přijímat. Je ovšem nezbytné **brát ohled na právo každého jednotlivce na spravedlivý proces** zaručený v čl. 6 odst. 1 Úmluvy, které v oblasti trestního práva zahrnuje i právo na nestranný soud. Soud již dříve upozornil na to, že „novináři, kteří píší články o probíhajících trestních řízeních, by na to měli pamatovat, protože meze přípustného komentování probíhajícího trestního řízení nemohou zahrnovat výroky, které mohou poškodit, ať úmyslně či neúmyslně, šance dotčené osoby na spravedlivý proces nebo podkopat důvěru veřejnosti v úlohu soudů při výkonu trestního soudnictví“. [nález sp. zn. Pl. ÚS 2/10 ze dne 30. 3. 2010 (N 68/56 SbNU 761; 123/2010 Sb.)]

Některá související rozhodnutí ESLP

rozsudek ze dne 24. 4. 2008 č. stížnosti 17107/05 ve věci Campos Damaso proti Portugalsku

rozsudek ze dne 24. 11. 2005 č. stížnosti 53886/00 ve věci Tourancheau a July proti Francii

rozsudek ze dne 29. 8. 1997 č. stížnosti 22714/93 ve věci Worm proti Rakousku

Manipulace s kapitálovým trhem

Jak správně uvedl městský soud, správní orgány se v projednávaném případě omezily pouze na **konstatování obecných zásad novinářské profese**, které nebyly zachovány, aniž by uvedly konkrétní pravidlo, resp. postup dopadající na zpracování a šíření předmětné zprávy, který účastník řízení nedodržel, ač jím byl vázán. Z obsahu odůvodnění správního rozhodnutí tedy nevyplývá, zda stěžovatelka shledala, že existují pravidla, jimiž se účastník řízení, resp. jeho zaměstnanec, měl řídit, o jaká konkrétní pravidla se jedná a jakým způsobem byla porušena. Závěr městského soudu o nepřezkoumatelnosti závěru stěžovatelky, že jednání účastníka řízení nelze podřadit pod ust. § 126 odst. 2 písm. c) zákona o podnikání na kapitálovém trhu, je proto podle názoru Nejvyššího správního soudu správný. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.1.2010 č.j. 7 Afs 15/2009 – 159)

„Správní orgán I. stupně v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že stěžovatel v souladu s pravidly novinářské profese nejednal a jeho jednání není možno podřadit pod ust. § 126 odst. 2 písm. c) citovaného zákona. Vzhledem k **neexistenci právně závazných pravidel novinářské profese, vycházel správní orgán z Etického kodexu novináře a Deklarace principů novinářského chování uveřejněných na internetových stránkách organizace Syndikát novinářů**. Z textu těchto dokumentů vyplývá, že pravidla novinářské profese staví na první místo **požadavek pravdivosti informování veřejnosti**. Podle nich novináři přejímají plnou odpovědnost za to, že informace, které předávají veřejnosti, jsou včasné, úplné, pravdivé a nezkreslené. Novinář je povinen považovat překroucení dokumentů nebo faktů, a to i učiněných omylem nebo jeho nedbalostí, a lži za nejzávažnější profesionální chyby. Tyto závěry pak převzala i ČNB, která rovněž uvedla, že pravidla novinářské profese stanoví povinnost pravdivého informování veřejnosti a v žádném případě neomlouvají nepřesnost nebo neprověření si informace a její následnou publikaci. Pouze stanoví, že každá uveřejněná informace, která se ukáže jako nepřesná, musí být neprodleně opravena. ČNB se ztotožnila i s odůvodněním prvostupňového rozhodnutí, že **chybu novináře, třeba i neprodleně napravenou, lze považovat za porušení pravidel novinářské profese**. Pravidlem novinářské profese nemůže být právo novináře na chybu, ledaže by zákonodárce chtěl zajistit novinářům neomezenou imunitu při posuzování jejich jednání. Pak by ale tuto imunitu nelimitoval hlediskem jednání v souladu s pravidly novinářské profese, jak ji limituje ust. § 126 odst. 2 písm. c) zákona o podnikání na kapitálovém trhu.“ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9.10.2014 č.j. 7 As 114/2014 - 35

Jak správně uvedl městský soud, správní orgány se v projednávaném případě omezily pouze na **konstatování obecných zásad novinářské profese**, které nebyly zachovány, aniž by uvedly konkrétní pravidlo, resp. postup dopadající na zpracování a šíření předmětné zprávy, který účastník řízení nedodržel, ač jím byl vázán. Z obsahu odůvodnění správního rozhodnutí tedy nevyplývá, zda stěžovatelka shledala, že existují pravidla, jimiž se účastník řízení, resp. jeho zaměstnanec, měl řídit, o jaká konkrétní pravidla se jedná a jakým způsobem byla porušena. Závěr městského soudu o nepřezkoumatelnosti závěru stěžovatelky, že jednání účastníka řízení nelze podřadit pod ust. § 126 odst. 2 písm. c) zákona o podnikání na kapitálovém trhu, je proto podle názoru Nejvyššího správního soudu správný. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.1.2010 č.j. 7 Afs 15/2009 – 159)

„Správní
soulad
pod us
závazn
kodexu
interne
dokum
pravdi
odpově
pravidl
faktů,
profesi
novinář
případě

obsahu
zda
astník
krétní
Závěr
ávěru
lit pod
ní na
vyššího
vního

„Správní orgán I. stupně v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že stěžovatel v souladu s pravidly novinářské profese nejednal a jeho jednání není možno podřadit pod ust. § 126 odst. 2 písm. c) citovaného zákona. Vzhledem k **neexistenci právně závazných pravidel novinářské profese, vycházel správní orgán z Etického kodexu novináře a Deklarace principů novinářského chování uveřejněných na internetových stránkách organizace Syndikát novinářů.** Z textu těchto dokumentů vyplývá, že pravidla novinářské profese staví na první místo **požadavek pravdivosti informování veřejnosti.** Podle nich novináři přejímají plnou odpovědnost za to, že informace, které předávají veřejnosti, jsou včasné, úplné, pravdivé a nezkreslené. Novinář je povinen považovat překroucení dokumentů nebo faktů, a to i učiněných omylem nebo jeho nedbalostí, a lži za nejzávažnější profesionální chyby. Tyto závěry pak převzala i ČNB, která rovněž uvedla, že pravidla novinářské profese stanoví povinnost pravdivého informování veřejnosti a v žádném případě neomlouvají nepřesnost nebo neprověření si informace a její následnou publikaci. Pouze stanoví, že každá uveřejněná informace, která se ukáže jako nepřesná, musí být neprodleně opravena. ČNB se ztotožnila i s odůvodněním prvostupňového rozhodnutí, že **chybu novináře, třeba i neprodleně napravenou, lze považovat za porušení pravidel novinářské profese.** Pravidlem novinářské profese nemůže být právo novináře na chybu, ledaže by zákonodárce chtěl zajistit novinářům neomezenou imunitu při posuzování jejich jednání. Pak by ale tuto imunitu nelimitoval hlediskem jednání v souladu s pravidly novinářské profese, jak ji limituje ust. § 126 odst. 2 písm. c) zákona o podnikání na kapitálovém trhu.“ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9.10.2014 č.j. 7 As 114/2014 - 35

"Naomi: I am a drug addict"

Vedlejší omezení nebo cenzura?

Mirror: "Supermodel Naomi Campbell is attending Narcotics Anonymous meetings in a courageous bid to beat her addiction to drink and drugs.

The 30-year old has been a regular at counselling sessions for three months, often attending twice a day.

Dressed in jeans and baseball cap, she arrived at one of NA's lunchtime meetings this week. Hours later at a different venue she made a low-key entrance to a women-only gathering of recovered addicts.

Despite her £14million fortune Naomi is treated as just another addict trying to put her life back together. A source close to her said last night: 'She wants to clean up her life for good. She went into modelling when she was very young and it is easy to be led astray. Drink and drugs are unfortunately widely available in the fashion world. But Naomi has realised she has a problem and has bravely vowed to do something about it. Everyone wishes her well.'

náhrada újmy - 1000 GBP; náklady řízení 500 000 GBP

rozsudek ze dne 18. 1. 2011 č. stížnosti 39401/04 ve věci MGN proti Velké Británii (ESLP)

OCHRANA OSOBNOSTI

Listina základních práv a svobod - ČL. 10

1) Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.

(2) Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.

(3) Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.

z.č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

§ 81

(1) Chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého.

(2) Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho **vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy**.

§ 82

(1) Člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby **bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek**.

(2) Po smrti člověka se může ochrany jeho osobnosti domáhat kterákoli z osob jemu blízkých.

§ 84

Zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením.

§ 85

(1) Rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho svolením.

(2) Svolí-li někdo k zobrazení své podoby za okolností, z nichž je zřejmé, že bude šířeno, platí, že svoluje i k jeho rozmnožování a rozšiřování obvyklým způsobem, jak je mohl vzhledem k okolnostem rozumně předpokládat.

§ 86

Nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Zejména nelze bez svolení člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit. Ve stejném rozsahu jsou chráněny i soukromé písemnosti osobní povahy.

§ 87

(1) Kdo svolil k použití písemnosti osobní povahy, podobizny nebo zvukového či obrazového záznamu týkajícího se člověka nebo jeho projevů osobní povahy, může svolení odvolat, třebaže je udělil na určitou dobu.

(2) Bylo-li svolení udělené na určitou dobu odvoláno, aniž to odůvodňuje podstatná změna okolností nebo jiný rozumný důvod, nahradí odvolávající škodu z toho vzniklou osobě, které svolení udělil.

§ 88

(1) Svolení není třeba, pokud se podobizna nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí k výkonu nebo ochraně jiných práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob.

(2) Svolení není třeba ani v případě, když se podobizna, písemnost osobní povahy nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí na základě zákona k úřednímu účelu nebo v případě, že někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu.

§ 89

Podobizna nebo zvukový či obrazový záznam se mohou bez svolení člověka také pořídít nebo použít přiměřeným způsobem též k **vědeckému nebo uměleckému účelu a pro tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství**.

§ 90

Zákonný důvod k zásahu do soukromí jiného nebo k použití jeho podobizny, písemnosti osobní povahy nebo zvukového či obrazového záznamu nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu s oprávněnými zájmy člověka.

informace nezíská přímo nebo nepřímo jakýkoliv prospěch nad
lé odměny,

-
- život a důstojnost člověka
 - zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí
 - vážnost, čest, soukromí
 - projevy osobní povahy

OSOBNOST

Základní typy sdělení, která mohou
zásáhnout do osobnostních práv
osoby

SKUTKOVÁ TVRZENÍ

HODNOTÍCÍ SOUDY

STŘET

Veřejný zájem na volném
toky informací

STŘET

SVOBODY PROJEVU A OCHRANY OSOBNOSTI

"Zpravodajství představuje hájení veřejných zájmů pouze tehdy, týká-li se oprávněného veřejného zájmu a jestliže tomuto oprávněnému veřejnému zájmu také slouží."

Knap, K., Švestka, J., Jehlička, P., Pavlík, P., Plecítý, V. Ochrana osobnosti podle občanského práva. Praha: Linde, 2004, s. 349.

Veřejný zájem na volném toku informací X soukromá sféra osob

§ 86 OZ: "Nikdo nesmí zasáhnout do **soukromí** jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. (...)"

§ 89 OZ: "**Podobizna** nebo **zvukový** či **obrazový záznam** se mohou bez svolení člověka také pořídít nebo použít přiměřeným způsobem též k **vědeckému** nebo **uměleckému** účelu a pro **tiskové, rozhlasové, televizní** nebo **obdobné zpravodajství**."

shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.

-
- Ochrana proti takovým sdělením , která jsou **objektivně způsobilá** poškodit (přivodit újmu) osobnost tím, že snižují čest člověka u jiných lidí (**difamující tvrzení**).
 - Rozsah důstojnosti se v průběhu života mění (relativnost).

**OCHRANA DŮSTOJNOSTI,
případně CTI**

Difamace skutkovými tvrzeními

- K neoprávněnému zásahu dochází **obvykle** tehdy, jsou-li zveřejněná tvrzení **nepravdivá**.
 - Ve **výjimečných** případech je možný neoprávněný zásah i **pravdivými** tvrzeními.
 - K tomu dochází zejména v případech, kdy jsou pravdivá tvrzení uváděna takovou formou nebo v takových souvislostech či za takových okolností, že **objektivně vyvolávají dojem pravdu zkreslující**.
 - K neoprávněnému zásahu dochází obvykle pokud zveřejněná tvrzení **výrazně** zasahují do **soukromé** sféry osoby.

„...zveřejnění (ať vědomě či nevědomě) **nepravdivých informací** o fyzické osobě je třeba v zásadě vždy posuzovat jako neoprávněný zásah do jejích osobnostních práv, a to i v případě, že příslušná informace případně nebude mít vysloveně difamační charakter.“ rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 11. 2004, sp. zn. 30 Cdo 923/2004

Informace od třetích osob - III. ÚS 73/02

- "Ve věcech odpovědnosti vydavatele je nezbytné, aby obecné soudy převzatá tvrzení rozlišovaly na různé kategorie (např. kategorii tvrzení převzatých od zpravodajských agentur, sdělení o projevech státních a společenských činitelů, sdělení o činnosti orgánů veřejné moci, názory třetích osob, apod.)."
- "V případě, že publikovaný rozhovor ve formě interview je způsobilý zasáhnout do osobnostní sféry fyzické osoby, nelze bez dalšího uzavřít, že jestliže vydavatel přesně reprodukoval výroky osoby, s níž byl rozhovor uskutečněn, plní tak jen svou povinnost informovat veřejnost a nemůže za ně nést odpovědnost. Je třeba uvážit, že na publikovaném rozhovoru (interview) jsou cíleně kladeny otázky v zájmu publicistického záměru vydavatele vyplývající z tématu, ze záměru a z konkrétní situace. Nelze proto mít zato, že bez dalšího v takových případech jde pouze o reprodukci tvrzení určité osoby, ale je nutno přihlížet i k faktu publicistické součinnosti vydavatele, resp. jeho pracovníků a jejich podílu na jeho obsahu a vyznění rozhovoru, resp. vlivu na to, zda interview bude uveřejněno."
náleží sp. zn. III. ÚS 73/02 ze dne 17. 2. 2004 (N 21/32 SbNU 193)
- Obdobně i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 2. 2001, sp. zn. 30 Cdo 214/2000

nález sp. zn. II. ÚS 2296/14 ze dne 14. 4. 2015

"Jakkoliv totiž Ústavní soud nezpochybňuje odpovědnost vydavatele za uveřejnění i tzv. převzatých tvrzení, je třeba v nyní projednávaném případě vycházet z toho, že názor R. Douchy nebyl v předmětném textu uveden jako názor "nahodilé třetí osoby", nýbrž jako názor člověka, který o dané věci musel mít dostatečné a relevantní informace, neboť se jakožto odborník v daném oboru přímo podílel na vypracování znaleckého posudku. **Od novináře, který byl samozřejmě laikem a nikoliv specialistou na danou oblast a který neměl a v konečném důsledku ani neměl mít ambici informovat čtenáře o odborných záležitostech,** jelikož daný článek byl určen pro nejširší okruh čtenářů a nikoliv pro odborníky, proto nelze důvodně očekávat, že jím poskytované informace a jejich celkové vyznění bude zcela přesné či dokonce objektivní. Takovéto požadavky kladené na média by totiž byly v konečném důsledku značně nereálné. Za podstatné v nyní projednávané věci proto Ústavní soud pokládá především skutečnost, **že se novinář nespokojil pouze s informací ohledně závěru sporného znaleckého posudku, nýbrž že znalce R. Douchu následně i oslovil, znovu se jej na tento posudek dotázal a tím, že jeho odpověď publikoval, proto nepochybil.** Z celkových popsanych okolností tohoto případu je totiž zcela zřejmé, že důvodem zveřejnění názoru R. Douchy ze strany novináře nebyla samoučelná a nepodložená skandalizace MUDr. Klimovičové, nýbrž že jeho publikováním došlo přiměřeným způsobem k informování veřejnosti, a to zcela v intencích judikatorních závěrů."

-
- **Není objektivní kritika: kritika je pouze věcná a nevěcná, přípustná, resp. nepřípustná.**
 - **rozlišení na základě kritéria:**
 - **PERSONÁLNÍHO**
 - **VĚCNÉHO**

KRITIKA

(HODNOTÍCÍ SOUDY)

Osoby veřejného zájmu

Kritika osob veřejně činných – tzv. osoby veřejného zájmu

- Zásah jako zákonný a nebo nezákonný může být shledán na základě odlišného postavení dané fyzické osoby.
- Jimi se většinou rozumějí nejen osoby veřejného života v užším smyslu (osoby vystupující při řešení různých otázek na veřejnosti, nebo jsou na veřejnosti činné a na veřejnost vykonávají svůj vliv v oblasti politické, hospodářské, kulturní a sportovní – ministři, poslanci, populární umělci, sportovci), ale i osoby, které na sebe upoutávají pozornost veřejnosti, a tak se ocitají v zorném úhlu hromadných sdělovacích prostředků.
- „...**kdo se o svém soukromém životě šíří ve veřejnosti**, vyhledává, aby byl znám prostřednictvím médií, musí na druhé straně přijmout, že se jím veřejnost zabývá. Totéž platí pro toho, kdo svým chováním, svým veřejným působením, postavením, které ve veřejnosti zaujímá nebo o které usiluje, opodstatňuje stupňovaný veřejný zájem o svou osobu.“ BOGUSZAK, Jiří. Diferenciace lidských práv. Právník, 2000, roč. 139, č. 3, s. 258.

PAROUBKOVY EROTICKÉ FANTAZIE

Díl č. 739

ŠKĚ ANĚ ŠK BUKNU DŇVÁZI? ANĚ VĚTY PŮ RUCĚ NĚCO NA UKLEPNĚNĚ? ROZMHOŽLY SE ANĚŽNY? VŠEČHO ŠOŠTĚ NA ÚOČŇOU ŘOJU? A CO JAN TĚŠŇOČ?

KRITIKA OSOB VĚŘEJNÉHO ZÁJMU

Osoby veřejného zájmu

- **v absolutním smyslu:** jejich účast na veřejnosti se děje ve veřejném zájmu; relativní zájem i o jejich soukromý život
- **v relativním smyslu:** vzbuzují zájem jen vztahem k určitému dění, nikoli ve všech ohledech

 Vhodnější je vycházet z kritéria podmíněnosti veřejného zájmu na zveřejňování těch skutečností, které jsou relevantní pro společenské hodnocení osoby veřejně vystupující.

 Musíme odlišovat osoby, které jsou v zájmu veřejnosti z vlastní vůle a osoby, které se staly předmětem zájmu bez vlastní vůle a přičinění.

usnesení sp. zn. III. ÚS 11/04 ze dne 17. 2. 2005 (U 4/36 SbNU 769)

„... vymezené mantinely ve vztahu k fyzické osobě, která jedná či vystupuje jako "veřejná osobnost", jsou širší, než ve vztahu k osobě soukromé. Toto nazírání není důsledkem jakési "degradace" ochrany osobnostních práv politika, ale je **přírozeným důsledkem jeho rozhodnutí učinit své jednání předmětem veřejné pozornosti**, čímž se samozřejmě politik vědomě vystavuje pozorné a ne vždy objektivní kontrole svého jednání a chování, a to jak ze strany svých voličů či členů stejné politické strany, tak, a to zejména, ze strany politické opozice, novinářů i všech občanů. Nevyhnutelnou stránkou výkonu veřejné funkce je tedy nutnost větší míry tolerance k negativním postojům či hodnocením, kterým se osoba veřejně činná vystavuje přijetím této funkce, a nikoli v neposlední řadě i srozumění takové osoby se snášením důsledků vyvozených z její společenské a politické odpovědnosti. Zda je skutečně ochotna konkrétní fyzická osoba tyto nepříjemné stránky svého postavení snášet či nikoli záleží na jejím vlastním uvážení.“

Politik vstupem do politiky konkludentně souhlasí s větší mírou zveřejňování informací o své osobě, a to nejen informací pozitivních. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 11. 2004, sp. zn. 30 Cdo 923/2004

rozsudek ze dne 13. 12. 1984 č. stížnosti 9815/82 ve věci Lingens proti Rakousku:

- Slova: „čirý oportunistus“, „nemorální“, „nedůstojný“.
- Pověst politika může reprezentovat základ pro obvinění z urážky pouze v případě závažných a prokazatelných obvinění, neboť jejich pověst požívá nižšího stupně ochrany, protože jejich chování a výroky jsou v rámci veřejného diskurzu neustále vystaveny kritickému zkoumání veřejnosti a tisku.
- Nutnost akceptace myšlenek, které jsou urážející, které šokují nebo znepokojují.
- Je nutno rozlišovat mezi:
 - popisem skutečnosti
 - formulací názorů

ESLP

Při řešení kolize mezi základním právem na svobodu projevu a základním právem na ochranu důstojnosti a cti jednotlivce musí být brána v potaz zejména:

- 1) povaha výroku (tj. zda jde o skutkové tvrzení či hodnotový soud),
- 2) obsah výroku (např. zda jde o projev "politický" či "komerční"),
- 3) forma výroku (zejména nakoľik je předmětný výrok expresivní či dokonce vulgární),
- 4) postavení kritizované osoby (např. zda jde o osobu veřejně činnou či dokonce o osobu aktivní v politickém životě - přírodně o osobu veřejně známou - typicky "hvězdy showbiznisu")

PŘIJATELNOST KRITIKY Z VĚCNÉHO HLEDISKA

- **Obsahová stránka:** pravdivost dané informace
- „Kritiku počínání fyzické osoby, opírající se o okolnosti, o nichž je sdělován pravdivý údaj, nelze zpravidla pokládat za odporující ustanovení § 11 občanského zákoníku, a to i když v kritice bylo použito v odpovídající míře ironizování, odsuzování, zavrhování kritizovaného počínání fyzické osoby.“ Nejvyšší soud ČR (Cdon 24/95)
- Nevěcná kritika neslouží veřejnému zájmu a naopak jej poškozuje.

„Jestliže každý názor, stanovisko, kritika je vzhledem k významu svobody projevu dle čl. 17 odst. 1 Listiny jako jednoho z pilířů každé demokratické společnosti zásadně přípustnou záležitostí, tím spíše je tomu tak u kritiky vyjádřené polemickým způsobem (netroufnu si tvrdit). Rovněž tak nelze poměřovat tento polemický výrok pravdivostí všech údajů, obsažených v předmětném článku, ale pouze těch, na které byl výslovně vázán.“ (nález sp. zn. II. ÚS 357/96 ze dne 10. 12. 1997 (N 156/9 SbNU 355))

"Podle názoru Ústavního soudu je nutno respektovat určitá **specifika běžného periodického tisku**, určeného pro informování nejširší veřejnosti (na rozdíl např. od publikací odborných), který v určitých případech musí - především s ohledem na rozsah jednotlivých příspěvků a čtenářský zájem - přistupovat k určitým zjednodušením, a nelze bez dalšího tvrdit, že každé zjednodušení (či zkreslení) musí nutně vést k zásahu do osobnostních práv dotčených osob. Lze tedy stěží trvat na naprosté přesnosti skutkových tvrzení a klást tak na novináře - ve svých důsledcích - nesplnitelné nároky. Významné proto musí vždy být to, aby celkové vyznění určité informace odpovídalo pravdě." (nález sp. zn. I. ÚS 159/99 ze dne 13. 8. 2001 (N 117/23 SbNU 151))

Politik vstupem do politiky konkludentně souhlasí s větší mírou zveřejňování informací o své osobě, a to nejen informací pozitivních. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 11. 2004, sp. zn. 30 Cdo 923/2004

- Kritika musí být *přiměřená* co do obsahu i formy.
- Forma kritiky musí být přiměřená cíli a účelu kritiky.
- Za oprávněnou lze pokládat jen takovou kritiku, která vychází z pravdivých podkladů.

Forma přípustné kritiky

EXCES

- popisem skutečnosti
- formulací názorů

ESLP

Při řešení kolize mezi základním právem na svobodu projevu a základním právem na ochranu důstojnosti a cti jednotlivce musí být brána v potaz zejména:

- 1) povaha výroku (tj. zda jde o skutkové tvrzení či hodnotový soud),
- 2) obsah výroku (např. zda jde o projev "politický" či "komerční"),
- 3) forma výroku (zejména nakolik je předmětný výrok expresivní či dokonce vulgární),
- 4) postavení kritizované osoby (např. zda jde o osobu veřejně činnou či dokonce o osobu aktivní v politickém životě, případně o osobu veřejně známou - typicky "hvězdy showbyznisu"),
- 5) zda se výrok (kritika) dotýká soukromé či veřejné sféry této kritizované osoby,
- 6) chování kritizované osoby (např. zda kritiku sama "vyprovokovala" či jak se posléze ke kritice postavila),
- 7) kdo výrok pronáší (např. zda se jedná o novináře, běžného občana, politika apod.) a konečně,
- 8) kdy tak učiní (tzn. např. jaké měl či mohl mít jeho autor v daný okamžik k dispozici konkrétní údaje, z nichž vycházel, a v jaké situaci tak učinil).

nález sp. zn. II. ÚS 2051/14 ze dne 3. 2. 2015

Při řešení kolize mezi základním právem na svobodu projevu a základním právem na důstojnosti a cti jednotlivce musí být brána v potaz zejména:

- 1) povaha výroku (tj. zda jde o skutkové tvrzení či hodnotový soud),
- 2) obsah výroku (např. zda jde o projev "politický" či "komerční")

POSUZOVÁNÍ - SHRNU TÍ

Test pro zkoumání ústavní aprobovatelnosti a legitimacy tvrzených fakt, která mají difamační potenciál.

Stanovisko Benátské komise ze dne 17. 3. 2004 CDL-AD(2004)011 a Ústavní soud:

1. Závažnost obvinění. Čím závažnější obvinění je, tím více byla veřejnost dezinformována a difamovaná osoba poškozena, pokud tvrzení není pravdivé.
2. Povaha informace a uvážení, do jaké míry je předmětný problém záležitostí veřejného zájmu.
3. Zdroj informace. Někteří šířitelé informace nemají přímou znalost o události. Někteří mají vlastní důvody rozmělnit informaci anebo jsou placeni za své příběhy.
4. Vynaložené úsilí a konkrétní kroky k ověření pravdivosti informace.
5. Status informace. Obvinění již může být předmětem vyšetřování, které vyžaduje ohledy.
6. Naléhavost záležitosti. Zprávy jsou často komoditou podléhající rychlé zkáze.
7. Zda byl žádán komentář od stěžovatele (žalobce). Ten může mít informace, kterými jiní nedisponují nebo které nesdělili. Oslovení stěžovatele (žalobce) nemusí být vždy nutné.
8. Zda médii šířené sdělení obsahovalo podstatu události viděné očima stěžovatele (žalobce).
9. Tón sdělení šířeného médii. Původce mediálně šířené informace může iniciovat diskusi nebo vyšetřování. Nemusí prezentovat obvinění jako sdělování faktu.
10. Okolnosti zveřejnění včetně jeho načasování.

nález sp. zn. I. ÚS 1586/09 ze dne 6. 3. 2012 (N 43/64 SbNU 491)

PRAVO NA SOUKROMÍ

- Chrání nedotknutelnost soukromí fyzické osoby.
- Nejčastějším zásahem bude neoprávněné využívání skutečností z jejího soukromého života.

Nelze vyloučit možnost, že okolnosti zveřejnění fotografie (při současné identifikaci vlastníka věci nebo jejího uživatele) mohou eventuálně být ve své podstatě nepřípustnou sondou do intimní oblasti fyzické osoby, schopnou nedovoleně informovat i širokou veřejnost o jejím individuálním založení, resp. zaměření, směřování, apod. – tedy celkově nepřípustně vypovídat o soukromé sféře fyzické osoby. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 9. 2004, sp. zn. 30 Cdo 181/2004

ESLP

- rozsudek ze dne 16. 11. 2004 č. stížnosti 53678/00 ve věci Karhuvaara a Ittalehti proti Finsku:
- Odsouzení manžela političky může mít význam pro rozhodování lidí při volbách. Toto se v určité míře týká veřejného zájmu.

- rozsudek ze dne 28. 7. 2005 č. stížnosti 59320/00 ve věci von Hannover proti Německu:
 - Soud je toho názoru, že musí být jednoznačně rozlišeno mezi sdělením skutečností, i kontroverzních, způsobilých přispět k diskusi v demokratické společnosti týkající se politiků při výkonu jejich funkce a informováním o detailech soukromého života jednotlivce, který nadto, jako v projednávaném případě, nevykonává oficiální funkce.
 - ... každý, i když je znám veřejnosti, musí mít "legitimní naději" na ochranu a respektování svého soukromého života

vyšetřování. Nemusi prezentovat obvinění jako sdělování faktu.

10. Okolnosti zveřejnění včetně jeho načasování.

nález sp. zn. I. ÚS 1586/09 ze dne 6. 3. 2012 (N 43/64 SbNU 491)

Rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy č. 1168 (1998)

- Zakázat sledování a pronásledování osoby za účelem jejího fotografování, filmování nebo odposlouchávání takovým způsobem, že osoba se nemůže těšit klidu a soukromí; nebo dokonce způsobem, který může mít za následek tělesnou újmu.
- Předvídat možnost soukromé žaloby proti fotografovi nebo přímo zúčastněné osobě, jestliže paparazzi nelegálně pronikli do soukromí nebo použili „teleobjektiv nebo mikro“, aby získali informace, které by jinak získat nemohli.

PRÁVO NA PODOBU

podobizna

**také se použije v
případě
zvukového či
obrazového
záznamu**

- Zásah na základě souhlasu
- Zásah na základě zákonné licence:
 - ochrana práv nebo právem chráněných zájmů
 - úřední účel na základě zákona
 - veřejné vystoupení v záležitostech veřejného zájmu
 - zpravodajský účel
 - k účelům tiskového, rozhlasového, televizního nebo obdobného zpravodajství.
 - vědecký a umělecký účel
- Použití musí být vždy přiměřeným způsobem a nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy.

SANKCE

- PRÁVO DOMÁHAT SE TOHO, ABY BYLO OD NEOPRÁVNĚNÉHO ZÁSAHU UPUŠTĚNO, nebo
- ABY BYL ODSTRANĚN JEHO NÁSLEDEK, (§ 82 OZ) a
- §§ 2956 a 2957:

§ 2956

Vznikne-li škůdci povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozeném právu chráněném ustanoveními první části tohoto zákona, nahradí škodu i **nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní útrapy.**

§ 2957

Způsob a výše přiměřeného zadostiučinění musí být určeny tak, aby byly odčiněny i okolnosti zvláštního zřetele hodné. Jimi jsou **úmyslné způsobení újmy, zvláště pak způsobení újmy s použitím lsti, pohrůžky, zneužitím závislosti poškozeného na škůdci, násobením účinků zásahu jeho uváděním ve veřejnou známost, nebo v důsledku diskriminace poškozeného se zřetelem na jeho pohlaví, zdravotní stav, etnický původ, víru nebo i jiné obdobně závažné důvody.** Vezme se rovněž v úvahu obava poškozeného ze ztráty života nebo vážného poškození zdraví, pokud takovou obavu hrozba nebo jiná příčina vyvolala.